

Tuntisuunnitelma demokratiakasvatukseen

Materiaali: Valtapeli – peli suomalaisesta demokratiasta

Tuntisuunnitelman toteuttaminen vaatii korttipakan käyttämistä.

Tekijät: Sari Hietämäki (Kehittämiskeskus Opinkirjo) ja Tuomas Toivainen (Tarinapaja Oy).

Kohderyhmä: perusopetuksen vuosiluokat 7–9, nuorisotyö, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Oppiaineet: elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, filosofia

Tieteenalat: kasvatustieteet, yhteiskuntatieteet, humanistiset tieteet

Tuntisuunnitelma sisältää 5 kohtaa, jotka voi käydä eri järjestyksessä.

Kokonaisuuteen on yhteensä hyvä varata 2 oppituntia (á 45 minuuttia).

Yhden oppitunnin toteutuksen saat käymällä läpi kohdat 1+2+3 tai 1+5.

Hyvä yhdistelmä erikseen opettajan valmisteleman luennon kanssa on 1+4.

1. Lämmittely (5–10 minuuttia)

Keskustellaan yhdessä rohkealla otteella, sana-assosiaatioita etsien. Dialle tai taululle voi kirjoittaa/heijustaa sanan “demokratia” tai “suomalainen demokratia”.

Ohjeistuksessa korostetaan, ettei ole vääriä vastauksia, vaan nyt etsitään ensimmäisiä ajatuksia ja mielikuvia.

Heitellään vapaasti koko ryhmän kesken:

- 1) Mitä asioita demokratiasta tulee ensimmäisenä mieleen?
- 2) Kenellä on valtaa? Kuka sitä käyttää Suomessa?
- 3) Mitkä asiat edistävät demokratiaa, mitkä haittaavat?

2. Pelin pelaaminen (15–30 minuuttia)

Pelataan pienryhmissä (3–4 henkilöä) joko peliä Hullunkurinen demokratia tai Aloite. Mikäli ryhmät ovat isompia, pelataan peliä Hullunkurinen demokratia. Ohjeet peliin löydät korttipakan ohjevihkosta tai sivuilta opinkirjo.fi.

3. Keskustelutehtävä (15 minuuttia pienryhmissä, yhteinen keskustelu 15 minuuttia)

Valitkaa pienryhmissä korttipakasta 3 kiinnostavinta kuvaa. Keskustellaan:

- 1) Mitä kuvissa on meneillään?
- 2) Mitä niistä voi päätellä?
- 3) Miksi valitsitte juuri nämä kuvat?

Jos jää ylimääräistä aikaa, pienryhmä voi pohtia kuvien välisiä suhteita. Miten valitut kuvat liittyvät toisiinsa?

4. Tunnista maat (15 minuuttia)

Korttipakan maat edustavat kolmea demokratian muotoa, jotka ovat:

- 1) suora demokratia,
- 2) edustuksellinen demokratia sekä
- 3) deliberatiivinen demokratia.

Lisäksi yksi maa edustaa laajemmin suomalaisen demokratian kenttää, ja sen teema on laajasti 4) toimintaympäristö.

Ryhmän tehtävänä on pohtia korttien kuvitusten avulla, mikä maa edustaa mitään demokratian muotoa. Ennen tehtävää opettajan on hyvä avata hieman erilaisten demokratian muotojen tyyppillisiä piirteitä ja eroja. Oikeat vastaukset löydät seuraavalta sivulta.

5. Käsitteenmäärittely ja tunnistus (45 minuuttia)

Tulostetaan lista käsitteistä (seuraavalla sivulla).

Ryhmän tehtävänä on yhdistää käsite kuvaan. Tehtävässä ryhmäläisten tulee keskustella käsitteistä, pohtia niiden suhdetta demokratiaan sekä perustella valintojaan: miksi he yhdistävät käsitteen juuri tiettyyn korttiin?

Maat ja käsitteet:

Hertta	Pata	Risti	Ruutu
Edustuksellinen demokratia	Suora demokratia	Deliberatiivinen demokratia	Toimintaympäristöt
A: Äänioikeus	A: Kansanäänestys	A: Sananvapaus	A: Lainsäädäntö
K: Äänestäjä	K: Nimbyilijä	K: Sauna	K: Direktiivi
Q: Ministeri	Q: Maailman vahvin aktivisti	Q: Keskusteluohjelma	Q: Kansalaisjärjestö
J: Puhemies	J: Rauhanomainen mielenosoitus	J: Poliittinen podcast	J: Etujärjestö
10: Eduskunnan täysistunto	10: Kokemusasiantuntija	10: Turvallinen tila	10: Geopoliittinen sijainti
9: Aluevaltuutettu	9: Innovaattori	9: Sosiaalinen media	9: Elinkeinoelämä
8: Kunnanvaltuutettu	8: Boikotti	8: Ruokapöytäkeskustelu	8: Työmarkkinat
7: Edarivaalit	7: Talkoot	7: Populisti	7: Sosiaaliturva
6: Nuorisovaltuusto	6: Kansalaisaloite	6: Torikokous	6: Ikäänntyvä väestö
5: Taloyhtiön kokous	5: Käsiäänestys	5: Kyläneuvosto	5: Terveystieteet
4: Äänestyskoppi	4: Kysely	4: Debatti	4: Joukkoliikenne
3: Vaalitelta	3: Ilmoitustaulu	3: Taukotila	3: Luonto
2: Vaalijulisteen viikset	2: Ruohonjuuritaso	2: Sanomalehti	2: Yhteiskunnallinen kahtiajako

Lisäksi Jokerit: Presidentti, Diktaattori, Satiirikko

EDARIVAALIT

EDUSKUNNAN TÄYSISTUNTO

ALUEVALTUUTETTU

KUNNANVALTUUTETTU

KANSANÄÄNESTYS

MAAILMAN VAHVIN AKTIVISTI

RAUHANOMAINEN MIELENOSOITUS

KOKEMUSASIAANTUNTIJA

INNOVAATTORI

BOIKOTTI

TALKOOT

KANSALAISALOITE

KÄSIÄÄNESTYS

SANANVAPAAUS

SAUNA

KESKUSTELUOHJELMA

POLIITTINEN PODCAST

TURVALLINEN TILA

SOSIAALINEN MEDIA

RUOKAPÖYTÄKESKUSTELU

POPULISTI

TORIKOKOUS

KYLÄNEUVOSTO

DEBATTI

TAUKOTILA

SANOMALEHTI

PRESIDENTTI

SATIIRIKKO

DIKTAATTORI

MINISTERI

NIMBYILIJÄ

NUORISOVALTUUSTO

PUHEMIES

TALOYHTIÖN KOKOUS

VAALIJULISTE

VAALITELTTA

ÄÄNESTYSKOPPI

ÄÄNESTÄJÄ

ÄÄNIOIKEUS